

PM 2 2012-10-11 SLUTLIG BEDÖMNING

Fråga om snedvridning av konkurrensen genom avrop i strid mot bestämmelserna om offentlig upphandling (avrop vid sidan om rangordningen).

Det kommunala bostadsbolaget AB Helsingborgshem har under 2009 till och med 2012 löpande avropat tjänster för fastighetsförvaltning (el-konsulttjänster) delvis vid sidan av den vid tilldelningen högst rankade leverantören.

Det av Helsingborgs kommun helägda kommunala bostadsbolaget AB Helsingborgshem (nedan Helsingborgshem)¹ är ett av Helsingborgs kommun indirekt helägt bostadsbolag med omkring 12.000 lägenheter och en lägenhetsyta på c:a 827.000 kvm och kommersiella lokalytor på c:a 67.000 kvm.

Helsingborgshem upphandlade elkonsulttjänster för löpande avrop i ett s.k. förenklat upphandlingsförfarande som påbörjades i september 2008.² Upphandlingen avser perioden den 1 januari 2009 till och med den 31 december 2010, med möjlighet till förlängning i maximalt två år, således till och med den 31 december 2012.

Enligt upphandlingsunderlaget (punkten UF 3.52) skulle maximalt tre anbud komma att antas utifrån vad som bedömts vara ekonomiskt mest fördelaktiga med hänsyn till de viktade värderingskriterierna pris (50% vikt), projekterfarenhet/utbildning (40 % vikt) samt referenser (10 % vikt). Vid anbudsprövningen skulle enligt samma punkt i underlaget tillämpas en poängskala, där 100 är högsta poäng som kan uppnås totalt.

Vid anbudsfristens utgång den 18 november 2008 noterades totalt sju (7) inkomna anbud, varav fyra (4) anbud upptogs till slutlig anbudsvärdering och tilldelning. Anbudsutvärdering och poängsättning utföll enligt följande.

Anbudsgivare:	Poäng:
1. C.L.C Installationsconsult AB	78 poäng
2. Com Tech Solutions CTS AB	Ej utvärderad
3. Creacon HK AB	87 poäng
4. Elteknik AB	89 poäng
5. Elektrisk Byrå AB	Ej utvärderad
6. JS AB Elkonsult AB	Ej utvärderad
7. SWECO Systems AB	73 poäng

Beslut om tilldelning meddelades av Helsingborgshem den 8 december 2008 varvid följande leverantörer tilldelades parallella ramavtal: Elteknik AB (med 89 p.), Creacon HK AB (med 87 p.) samt CLC (med 78 p.).

Enligt uppgift har betalning avseende el-konsulttjänster hittills, under perioden den 1 januari 2009 till den 1 september 2012, genomförts för sammanlagt 943.551 kronor exklusive lagstadgad mervärdesskatt (moms).³ Av dessa hänför sig enligt uppgift⁴ 237.745 kronor till beställningar som sett före den 1 januari 2009. Avseende återstående del, 688.045 kronor, hänför sig 527.917 kronor till avrop som skett från den högst rankade leverantören, Elteknik AB, medan 160.128 kronor eller c:a 23 procent hänför sig till avrop eller beställningar från den i tredje hand rankade leverantören C.L.C Installationsconsult AB eller det bolag, ÅF Infrastructure AB, som efter förvärv av C.L.C

¹ AB Helsingborgshem (Helsingborgshem), med organisationsnummer 556048-0674, bildades den 29 april 1946 och registrerades av dåvarande Patent- och registreringsverket (numera Bolagsverket) den 19 augusti samma år. Nuvarande firma registrerades den 3 oktober 2000, tidigare firma har varit AB Helsingborgshem. Senaste ändring i bolagsordning registrerades den 8 januari 2007. Bolaget har enligt denna bolagsordning till föremål för sin verksamhet att "... inom Helsingborgs stad förvärva, äga, förvalta fastigheter eller tomträtter och bygga bostäder, affärslägenheter och kollektiva anordningar samt bedriva härmed förenlig verksamhet.". Helsingborgshem helägs indirekt av Helsingborgs kommun genom de kommunala bolagen Helsingborgshems Holding AB och Helsingborgs Stads Förvaltning AB (koncernmoder).

² Anbudsbegäran är daterad den 16 september 2008.

³ Helsingborgshem, svarsskrift den 14 och 18 september 2012 till Konkurrenskommissionen.

⁴ Helsingborgshem, yttrande till Konkurrenskommissionen den 5 oktober 2012.

Installationsconsult AB kommit att överta samtliga rättigheter och skyldigheter som är kopplade till aktuellt ramavtal med Helsingborgshem.⁵ Elteknik har enligt egen uppgift inte i första hand tillfrågats om dessa avrop eller beställningar eller på annat sätt givits möjlighet att ta ställning till dessa. Några avrop från den i andra hand rankade ramavtalsleveranören Creacon HK AB har inte skett.

Kontraktsvärdet av nu aktuell upphandling kan med ledning av gällande beräkningsbestämmelser beräknas uppgå till 21.444 kronor per månad eller totalt 1.029.328 kronor under den 48 månadersperiod som enligt lag⁶ ska läggas till grund för sådan beräkning.⁷

Gällande rätt

Offentlig upphandling som har påbörjas efter den 31 december 2007⁸ regleras genom lagen (2007:1091) om offentlig upphandling – LOU. Bestämmelserna innefattar bl.a. en implementering av Europeiska rådets och parlamentets direktiv (2004/18/EG) av den 31 mars 2004 om samordning av förfarandena vid offentlig upphandling av byggtreprenader, varor och tjänster (det s.k. klassiska upphandlingsdirektivet).⁹

Bestämmelserna i LOU är, såvitt något undantag inte anger motsatsen, tillämpliga på ”kontrakt med ekonomiska villkor” av bland annat tjänster, som ingås mellan s.k. *upphandlande myndigheter* och från dessa fristående fysiska eller juridiska personer.

Skyldighet att följa bestämmelserna i lagen om offentlig upphandling omfattar förutom myndigheter även kommunala företag som är inrättade för allmännyttigt ändamål. Den som är skyldig att iaktta lagens bestämmelser kallas ”*upphandlande myndighet*”.¹⁰

Tekniska konsulttjänster, däribland ingenjörstjänster (CPV 71300000-1) samt byggtkniska konsulttjänster och byggnadstjänster (CPV 71310000-4)¹¹ utgör s.k. A-tjänster (kategori 12 enligt bilaga 2 till LOU) som om det samlade s.k. kontraktsvärdet av aktuella avrop understiger vid varje tidpunkt gällande tröskelvärde får upphandlas på samma sätt som B-tjänster, nämligen med iakttagande av de nationella bestämmelserna i 15 kap. LOU, normalt genom s.k. förenklat förfarande eller urvalsupphandling.

Om ett tjänstekontrakt¹² upphandlas utan att något totalpris anges ska enligt 3 kap. 12 § LOU kontraktsvärdet vara det uppskattade totala värdet av tjänsterna under kontraktets löptid, om denna är högst 48 månader och av månadsvärdet multiplicerat med talet 48 om kontraktet löper på obe-

⁵ Den av Helsingborgshem ramavtalsupphandlade leverantören C.L.C. Installationsconsult AB har sedermera köpts upp för att ingå i samma koncern som ÅF Infrastructure AB, dock utan att fusioneras med ÅF Infrastructure AB, se skrift om förlängning av avtal, den 30 september 2011, från Helsingborgshem till ÅF Infrastructure AB.

⁶ Se 3 kap. 12 § LOU.

⁷ Tröskelvärdesberäkning sker som regel utifrån historiskt utfall. Den redovisade beräkningen har genomförts med ledning av hittills utbetalat belopp under en 44 månadersperiod: $943.551 \cdot 44 = 21.444,34$ per månad $\times 48$ månader = 1.029.328,30. Utbetalningar som grundas på beställningar före den 1 januari 2009 har härvid tagits med i beräkningen.

⁸ Se övergångsbestämmelserna i lagen (2007:1093) om upphävande av lagen (1992:1528) om offentlig upphandling.

⁹ För närvarande regleras offentlig upphandling av bl.a. varor genom Europeiska rådets och parlamentets direktiv 2004/18/EG av den 31 mars 2004 om samordning av förfarandena vid offentlig upphandling av byggtreprenader, varor och tjänster (det s.k. klassiska upphandlingsdirektivet) vilket trädde i kraft med för medlemsstaterna bindande s.k. direkt effekt per den 1 februari 2006. I Sverige har direktivet numera införlivats genom lagen (2007:1091) om offentlig upphandling. Motsvarande äldre gemenskapsrättslig reglering, vilken har legat till grund för den tidigare lagen (1992:1528) om offentligt upphandling, återfanns i bl.a. Europeiska rådets direktiv 93/36/EG av den 14 juni 1993 om samordning av förfarandena vid offentlig upphandling av varor (tjänsteupphandlingsdirektivet).

¹⁰ Genom införande av 2007 års upphandlingslagar har inom den klassiska sektorn beteckningen *upphandlande enheter* mönstrats ut och ersatts med *upphandlande myndigheter*. Med upphandlande myndighet avses inte enbart myndigheter utan även offentligt styrda organ, såsom kommunala bolag, som tillgodoser behov i det allmännas intresse, under förutsättning att behovet inte är av industriell eller kommersiell karaktär. (se 2 kap. 12 och 19 §§ LOU). Beteckningen *upphandlande enhet* förekommer numera enbart på organ verksamma inom de s.k. försörjningssektorerna.

¹¹ CPV, Common Procurement Vocabulary, har fastställts som ett gemensamt klassifikationssystem inom de europeiska gemenskaperna (EU-kommissionen, GD XV/B/4). CPV klassificerar ca 6.000 varor och tjänster i ett åttaställigt kodsysteem. Tanken är att systemet ska ersätta de olika nationella klassifikationerna vid handeln inom såväl som mellan medlemsstaterna. – Se Europeiska parlamentets och rådets förordning (EG) nr 2195/2002 av den 5 november 2002 om en gemensam terminologi vid offentlig upphandling (CPV), vilken trädde i kraft den 12 december 2003 (numera ändrad genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/17/EG respektive 2004/18/EG om förfaranden vid offentlig upphandling, när det gäller revidering av CPV, vilken trädde i kraft den 13 september 2008).

¹² I fråga om blandade upphandlingar av varor och tjänster ska enligt den s.k. överviktsprincipen i 2 kap. 18 § LOU ett sådant kontrakt som avser varor och som även omfattar tjänster behandlas som ett tjänstekontrakt, om värdet av tjänsterna är högre än värdet av varorna.

stämd tid.

För närvarande uppgår tröskelvärden för kommunala och landstingskommunala upphandlande myndigheter till 1.897.540 kronor. Under 2008-2009 uppgick tröskelvärden till 1.911.155 kronor och under perioden 2010 - 2011 till 1.919.771 kronor.¹³

Lagen bygger på ett antal i 1 kap. 9 § angivna principer om bland annat *likabehandling enligt vilken* alla leverantörer ska behandlas på ett likvärdigt sätt *samt principen om öppenhet (transparent)* enligt vilken bl.a. förutsättningarna för tilldelning och avrop ska vara förutsägbara (transparenta) för berörda leverantörer.¹⁴

I fråga om avrop på ramavtal föreskriver LOU alternativa möjligheter. Enligt legaldefinitionen i 2 kap. 15 § jämförd med 15 kap. 2 § LOU ska med *ramavtal*¹⁵ förstås sådana avtal som ingås mellan en eller flera upphandlande myndigheter och en eller flera leverantörer i syfte att fastställa villkoren för senare tilldelning av kontrakt under en given tidsperiod.¹⁶

Ramavtal är enligt lagförarbetena¹⁷ avsedda att användas på i huvudsak två alternativa sätt. Innehåller ramavtalet samtliga villkor för leverans enligt ramavtalet kan kontrakt tilldelas enligt ramavtalets villkor. Är emellertid inte samtliga villkor fastställda i ramavtalet, kan tilldelning ske först sedan en s.k. *förnyad konkurrensutsättning* har gjorts hos de som tilldelats ramavtal.

Ramavtal kan ingås med en eller flera leverantörer.¹⁸ Om ramavtal har tecknats med en (1) leverantör ska enligt 5 kap. 2 § jämförd med 15 kap. 2 § LOU förekommande avrop grundas på villkor som fastställts i ramavtalet. Den upphandlande myndigheten är som regel¹⁹ inte skyldig att enbart avropa från ramavtalet utan kan välja att gå ut i en ny offentlig upphandling för att täcka vissa behov. Det torde dock inte vara möjligt att genomföra direktupphandling från annan leverantör vid sidan av ett ramavtal som i sig medger möjlighet till avrop.

Ramavtal kan även ingås med flera leverantörer.²⁰ Tilldelning av kontrakt som grundar sig på ramavtalet ska enligt 5 kap. 6 § andra stycket jämförd med 15 kap. 2 § LOU ske genom tillämpning av villkoren i ramavtalet utan förnyad inbjudan att lämna anbud. Avrop ska i sådant fall ske från den leverantör som har lämnat det bästa anbudet på grundval av de villkor som angetts i ramavtalet.

¹³ Vad som vid varje tidpunkt utgör gällande *tröskelvärden* fastställs av EU-kommissionen och tillkännages enligt 3 kap. 1 § LOU löpande av regeringen i Svensk författningssamling. Tillkännagivande ska ske angivet till exakt belopp i euro och svenska kronor. Tröskelvärden för upphandling av bl.a. A-tjänster inom den klassiska sektorn uppgår, om den upphandlande myndigheten inte är en central civil statlig myndighet (se Bilaga IV till det klassiska upphandlingsdirektivet) för närvarande till 200.000 euro eller 1.897.540 svenska kronor – se vidare Europeiska kommissionens förordning (1422/2007/EG) av den 4 december 2007 om ändring av europaparlamentets och rådets direktiv 2004/17/EG och 2004/18/EG avseende de tröskelvärden som ska tillämpas vid upphandlingsförfaranden samt regeringens tillkännagivande (2011:1575) av tröskelvärden vid offentlig upphandling. För tidigare tröskelvärden, se regeringens tillkännagivanden 2010:53 och 2008:32 av tröskelvärden vid offentlig upphandling.

¹⁴ De grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU följer ytterst av EU:s primärrätt (Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt - FEUF) och de däri intagna kraven på etableringsfrihet och fri rörlighet av varor och tjänster (artiklarna 49 och 56 FEUF).

¹⁵ Se legaldefinitionen i 2 kap. 15 § LOU; se även artikel 1.5 i det klassiska upphandlingsdirektivet (2004/18/EG), enligt vilken ”*Ramavtal [är] ett avtal som ingås mellan en eller flera upphandlande myndigheter och en eller flera ekonomiska aktörer i syfte att fastställa villkoren för tilldelningen av kontrakt under en given tidsperiod, särskilt i fråga om tänkt pris och, i tillämpliga fall, uppskattad kvantitet*”.

¹⁶ Enligt det klassiska upphandlingsdirektivets (2004/18/EG) definition syftar ramavtal till att ”fastställa villkoren för tilldelning av kontrakt” medan syftet enligt LOU är att ”fastställa samtliga villkor för avrop”. Användningen i direktivet av den bestämda pluralformen ”villkoren” innebär med vanligt språkbruk detsamma som samtliga villkor. Någon skillnad i sak torde därför inte föreligga mellan direktivet och ÅLOU på denna punkt. se bl.a. SOU 2005:22 s.231.

¹⁷ Se prop. 2006/07:128, sammanfattningen, s. 2.

¹⁸ Ramavtal torde kunna vara av tre slag. Ett slag är ramavtal som innehåller samtliga villkor för senare anskaffningar på grundval av ramavtalet och som är ömsesidigt förpliktande för parterna i avtalet och som alltså kan betraktas som upphandlingskontrakt (bindande ramavtal). Ett annat är ramavtal som innehåller samtliga villkor för senare tilldelning av enskilda kontrakt men som inte är ömsesidigt förpliktande för parterna i avtalet (ej bindande ramavtal). Ett tredje slags ramavtal är avtal som inte innehåller samtliga villkor för senare tilldelning av enskilda kontrakt utan förutsätter förnyad konkurrensutsättning, se prop. 2006/09:128, s. 160, nederst.

¹⁹ Undantagsvis kan, vid s.k. *exklusivavtal*, den upphandlande myndigheten ha åtagit sig att under ramavtalstiden avropa hela sitt i ramavtalet reglerade behov enbart från den ramavtalskontrakterade motparten.

²⁰ Enligt huvudregeln i 5 kap. 5 § LOU ska antalet i sådant fall vara minst tre, om det finns ett tillräckligt antal leverantörer och anbud. Denna regel har enligt 15 kap. 2 § emellertid undantagits vid upphandling av bl.a. A-tjänster under tröskelvärden.

För att de unionsrättsliga principerna om främst likabehandling och transparens ska kunna anses vara uppfyllda måste förekommande avrop i ske enligt avtalet. Avropen ska dock i förekommande fall ske enligt upphandlingsförutsättningarna och på anbudsvärderingen grundad rangordning.

Av lagförarbetena till den nuvarande regleringen i LOU (prop. 2006/07:128, s. 162 och 174 f.) framgår att de upphandlande myndigheterna bör säkerställa en avropsordning i form av rangordning eller annan fördelningsnyckel som säkrar att löpande tilldelning sker på ett objektivt sätt, samtidigt som kraven på fördelningsnyckeln måste utformas i enlighet med de unionsrättsliga principerna. Regeringen anför bl.a. att det får förutsättas att ramavtal av nu aktuellt slag innehåller någon form av rangordning som anger i vilken ordning leverantörerna skall få möjlighet att leverera. I annat fall skulle tilldelningen” (avropen) riskera att ske på ett godtyckligt sätt vilket skulle strida mot bl.a. principen om likabehandling.²¹

Tidigare har Nämnden för offentlig upphandling (NOU)²² i ett yttrande till riksdagens konstitutionsutskott (2004) angivit att vid varje avropstillfälle ska avrop ske utifrån en bestämd rangordning mellan leverantörerna, så att den som har lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet alltid skall utnyttjas i första hand.²³

Från äldre förvaltningsrättspraxis förtjänar uppmärksammas ett avgörande från Kammarrätten i Sundsvall, vilken i ett mål rörande upphandling av konferenstjänster (B-tjänster) uttalat följande.

”Såvitt framgår av förfrågningsunderlaget skall inte [...] någon rangordning mellan leverantörerna ske vid utvärderingen. Som angetts ovan kan ett sådant förfarande normalt sett inte anses vara i överensstämmelse med kravet på affärsmässighet vid upphandling av ramavtal med flera leverantörer.”²⁴

I senare förvaltningsrättslig praxis har Kammarrätten i Jönköping medgivit viss möjlighet för ett landsting att undantagsvis frångå rangordningen vid patientstyrda avrop av tandtekniska tjänster (B-tjänster).²⁵

Från de allmänna domstolarnas praxis kan noteras ett antal avgöranden där skadestånd på grund av avtalsbrott har dömts ut vid åsidosättande av inbördes rangordningen. I ett mål där skadestånd utgick till den högst rankade leverantören angav Svea hovrätt bl.a. följande.

”Parterna är överens om att [käranden] blev högst rankad i den av [den upphandlande myndigheten] arrangerade upphandlingen och att [myndigheten] därför i första hand borde ha vänt sig till [käranden] för avrop av de tjänster som upphandlingen omfattade. De är vidare ense om att avtalet dem emellan utgörs av de handlingar som tingsrätten redovisat i den överklagade domen, nämligen ramavtalet, utvärderingsrapporten, anbudsinvitan och [kärandens] anbud, och att dessa har bl.a. det innehåll som citerats i tingsrättens dom”.²⁶

Stockholms tingsrätt har även i en mellandom, som gäller tillämpningen avseende ett ramavtal för löpande avrop av utskrifts- och kopieringstjänster (B-tjänster), slagit fast att skadeståndsskyldighet

²¹ Jfr. även doktrin: Jan-Erik Falk, Lag om offentlig upphandling - en kommentar, Jure förlag 2009, s. 196 ff. samt Kristian Pedersen, Upphandlingens grunder, Jure förlag 2008, s. 71 f.

²² Under 1993–2007 hade den numera nedlagda Nämnden för offentlig upphandling (NOU) i uppgift att utöva tillsyn över lagen om offentlig upphandling och sprida information om lagens innehåll. NOU, som var en statlig myndighet, bestod av en partssammansatt nämnd samt ett kansli. Myndighetens verksamhet fördes över till Konkurrensverket per den 1 september 2007.

²³ Se Nämnden för offentlig upphandling (NOU), yttrande 2004/0046-29 s. 7 f.

²⁴ Se Kammarrättens i Sundsvall, dom av den 30 juni 2000 i mål nr 1669-00. Se även Länsrätten i Södermanlands län, dom av den 6 november 2003 i mål nr 2098-03 E och Länsrätten i Uppsala län, dom av den 14 december 2003 i mål nr 2015-03 E.

²⁵ Kammarrätten i Jönköping, dom av den 12 april 2010 i mål 229-10. Målet gällde en upphandling av tandtekniska tjänster. Kammarrätten angav att med beaktande av kravet i 3 § andra stycket tandvårdslagen (1985:125) – innebärande att vård och behandling så långt det är möjligt ska utformas och genomföras i samråd med patienten – bör det vara förenat med särskilda svårigheter att kräva att samtliga avrop ska ske utifrån en given rangordning. Landstinget medgavs således rätt att under dessa omständigheter frångå huvudprincipen att avrop ska ske utifrån lägsta pris.

²⁶ Svea hovrätt, dom av den 24 april 2012 i mål T 3850-1. Käranden hade yrkat skadestånd på grund av en upphandlande myndighets avtalsbrott, eftersom myndigheten vid behov och avrop av tjänsterna vänt sig till andra leverantörer än käranden, som enligt beslut om tilldelning hade högs rangordning. Käranden uppgav att han anpassat sin verksamhet för att kunna fullfölja uppdraget enligt ramavtalet. Nyköpings tingsrätt fann (såsom första instans, mål nr. T 1890-10) att flertalet uppdrag enligt ramavtalet skulle ha erbjudits käranden enligt och att han därför skulle beviljas ett skadestånd om ett belopp multiplicerat med antalet uteblivna uppdragstimmar. Hovrätten fastställde tingsrättens dom.

uppkommit till följd av att den upphandlande myndigheten vid sidan om tecknat ramavtal avropat motsvarande tjänster från annan än den högst rankande ramavtalsleverantören.²⁷

Yttrande

Helsingborgshem har i ett yttrande över en promemoria med en preliminär bedömning som upprättats i ärendet bl.a. framfört synpunkter angående den aktuella ramavtalstidens längd samt med avseende på vilka belopp som avrop och beställningar har genomförts i enlighet med ramavtalet. De av bolaget således framförda synpunkterna har tagits i beaktande vid denna promemorias bedömning och redovisning av omständigheterna i sak.

Bedömning

Konkurrenskommissionen är en oberoende expertgrupp som uppmärksammar och motverkar fall där offentliga organ genom överträdelse av lag, genom subventioner eller genom att blanda samman myndighetsutövning med annan verksamhet, snedvrider konkurrensen.

Helsingborgshem är såsom kommunalt bostadsbolag en sådan upphandlande myndighet som är skyldig att iaktta regelverket i LOU.

Av utredningen i ärendet framgår att Helsingborgshem under 2008 genomfört upphandling avseende A-tjänster (tekniska konsulttjänster) till ett samlat kontraktsvärde understigande vid varje tidpunkt gällande tröskelvärde. Upphandlingen har påbörjats så att 2007 års LOU är tillämplig på förfarandet.

Tilldelning har i denna upphandling skett genom att parallella ramavtal tecknats med de pris- och kvalitetsmässigt tre högst rankade anbudsgivarna. Rankningen skiljer sig emellertid mellan dessa så att Elteknik AB tilldelats högst poäng. I enlighet med de grundläggande principerna om likabehandling och transparens samt rangordningskravet i LOU jämte anslutande praxis, ska avrop vid varje avropstillfälle ske utifrån en bestämd rangordning mellan leverantörerna, så att den som har lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet alltid skall utnyttjas i första hand. Det har således inte varit möjligt för Helsingborgshem att avropa elkonsulttjänster vid sidan av den inbördes rangordning mellan leverantörer som fastställts i upphandlingen, utan att först tillfråga Elteknik. Först för det fall att Elteknik tackar nej till ett erbjudet uppdrag kan avrop ske från något av de övriga kontrakterade ramavtalsleverantörerna, där CLC eller ÅF Infrastructure AB ska tillfrågas i sista hand.

Genom att avropa elkonsulttjänster utan att i första hand tillfråga Elteknik har Helsingborgshem således brutit mot de regler som ska garantera en fungerande konkurrens till skydd för de boendes och skattebetalarnas medel och som även avser att motverka korrupcion i offentlig sektor. Elteknik har lidit ekonomisk skada till följd av att inte ha kommit i fråga för avrop som i första hand skulle ha tilldelats företaget. Förtroendet för Helsingborgshem som upphandlare har härigenom undergrävt och bolaget förtjänar kritik.

²⁷ Stockholms tingsrätt, dom (mellandom) av den 27 maj 2009 i mål T 10664-06. Avgörandet har vunnit laga kraft (se Högsta domstolens beslut av den 24 februari 2010 i mål Ö 3643-09, att inte meddela prövningstillstånd för prövning i hovrätt).